

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36568
Nom: Ficció televisiva
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Anàlisi dels discursos audiovisuals i dels seus efectes socials	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VERES CORTES LUIS ENRIQUE

RESUM

Ficció Televisiva és una assignatura obligatòria del Grau en Comunicació Audiovisual que forma part de la matèria Anàlisi dels Discursos Audiovisuals i dels seus Efectes Socials".

Delimitació de la ficció televisiva com a procés de creació, producció i realització en l'àmbit de la producció i programació televisiva i anàlisi dels programes de ficció amb criteris estètics, comunicatius i aquells que han de veure amb l'estructura i dinàmica de les indústries culturals.

L'assignatura tracta d'introduir l'alumne en els mecanismes discursius en els quals es fonamenta la ficció televisiva actual. Per això es traça un recorregut històric des dels inicis de la televisió fins a l'actualitat, prenent com a referent principal la ficció televisiva nord-americana i les seves repercussions en la ficció televisiva espanyola. L'assignatura tracta de reflexionar des de la semiòtica sobre els fonaments narratològics de les sèries de televisió i les seves conseqüències ideològiques, polítiques, ètiques i socials.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es preveuen altres tipus de requisits.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Coneixement dels diversos llenguatges, codis i modes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cine, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per a analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.

Coneixement i capacitat per a aplicar recursos, elements, mètodes i procediments dels processos de construcció i anàlisi dels relats audiovisuals tant lineals com no lineals, incloent el disseny, establiment i desenrotllament d'estratègies, així com les aplicacions de les polítiques de comunicació persuasiva en els mercats audiovisuals.

Coneixement teoricopràctic de les tecnologies aplicades als mitjans de comunicació audiovisuals (fotografia, ràdio, so, televisió, vídeo, cine, i suports multimèdia) , incloent la capacitat per a utilitzar-los en la construcció i manipulació dels diversos productes que comprén l'àmbit de la comunicació audiovisual.

Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços d'obtindre i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la ficció televisiva

- 1.1. Oritgens històrics de la ficció televisiva.
- 1.2. Ficció televisiva i semiòtica. Economia, política y ficció televisiva.
- 1.3. Antecedents: la novel·la per capítols y la radionovela.
- 1.4. Ficció televisiva i ideologia.
- 1.5. Tipologia de la ficció televisiva.

2. La ficció televisiva a Espanya

- 2.1. Introducció. Els anys seixanta: origen i prehistòria de la televisió a Espanya.
- 2.2. Els anys 70 i els antecedents de la ficció popular.
- 2.3. Els anys vuitanta i l'assalt a la realitat.
- 2.4. Els anys 80 i la nova ficció televisiva local.
- 2.5. La dècada de 1990: l'esplendor de la ficció.
- 2.6. La renovació de la ficció al S.XXI: Crematorio, La casa de papel, Fariña, Gigantes y Antidisturbios.

3. TV y Semiòtica

3.1. Tipologia i significació de la ficció televisiva. La construcció axiomàtica de la ficció: Greimas.

4. La telenovel·la

4.1 Característiques discursives.

4.2. La telenovel·la moderna: Los Soprano, The Wire, Breaking Bad, True Detective, Boardwalk Empire, Homeland, Bodyguard, The Deuce, The Old Man.

Resultats d'aprenentatge

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Conèixer els codis i els modes de representació propis de la comunicació audiovisual.
- Identificar la rellevància social cultural i històrica de les propostes estètiques de les indústries audiovisuals.
- Dur a terme anàlisis de relats i obres audiovisuals.
- Analitzar estructures, continguts i estils de la programació televisiva i radiofònica.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	27,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials:

La docència presencial seguirà les següents metodologies:

- **Lliçó magistral.** Explicació per part del professorat dels continguts teòrics de l'assignatura mitjançant sessions explicatives.
- **Estudi i anàlisi de casos,** en què es relacionen les temàtiques de la ficció amb els continguts de l'assignatura. Al mateix temps, aquestes temàtiques es relacionen amb el projecte d'innovació docent El Mur 3 projecte multimèdia de difusió i recuperació de la memòria democràtica. Les sèries treballades es relacionen amb els ODS següents: 4, Educació de qualitat; 5, Igualtat de gènere; 10, Reducció de les desigualtats; 11, Ciutats i comunitats sostenibles; 13, Acció pel clima.

Activitats no presencials:

L'alumnat desenvoluparà les següents activitats no presencials:

- **Estudi i treball autònom.** Activitats de caràcter autònom que inclouen: consulta i estudi bibliogràfic.
- **Elaboració de treballs individuals o en grup.** Preparació d'un treball d'anàlisi narratològic d'una sèrie de televisió.
- **Preparació d'activitats d'avaluació.** Específica de la prova final, incloent-hi les consultes i tutoritzes que l'alumne consideri oportunes.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

Aquesta assignatura té en compte especialment els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4, Educació de qualitat.** Meta 7, que l'alumnat adquireixi els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania mundial i l'avaluació de la diversitat cultural, i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.
- **ODS 5, Igualtat de gènere.** Meta 1, posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les nenes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació en la primera convocatòria

L'avaluació en primera convocatòria es desenvoluparà del següent mode:

- **Prova escrita final (70%).** Examen teòric en el qual es desenvoluparan una sèrie de preguntes de desenvolupament. En l'avaluació de l'examen es tindran en compte aspectes com la redacció i correcció idiomàtica, l'ús de les fonts bibliogràfiques recomanades, i l'estructuració i desenvolupament del tema tractat. El manual de referència és el llibre "Ficció televisiva i Quality TV". És recuperable en segona convocatòria. És necessari aprovar l'examen per a superar l'assignatura.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (20%).** Elaboració d'un treball d'anàlisi narratològica sobre una sèrie de televisió a elecció de l'alumne previ acord amb el professor. En l'avaluació d'aquest treball es tindran en compte aspectes com la presentació, redacció i correcció idiomàtica; l'ús de les fonts bibliogràfiques recomanades, desmereixent l'ús de fonts secundàries i de pàgines web alienes a revistes indexades i referents de la matèria; l'estructuració, el contingut i el desenvolupament del tema tractat. El treball haurà de ser entregat per aula virtual i en format paper tenint com a data límit la data assignada per a la prova escrita. És recuperable en segona convocatòria. És necessari aprovar el treball per a superar l'assignatura.
- **Valoració d'actitud i participació en la dinàmica de classe (10%).** No és recuperable en segona convocatòria.

L'examen i el treball hauran d'estar aprovats per a la possibilitat de realitzar la mitjana.

Avaluació en la segona convocatòria

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà del següent mode:

- **Prova escrita final (70%).** Examen teòric en el qual es desenvoluparan una sèrie de preguntes de desenvolupament. En l'avaluació de l'examen es tindran en compte aspectes com la redacció i correcció idiomàtica, l'ús de les fonts bibliogràfiques recomanades, i l'estructuració i desenvolupament del tema tractat. El manual de referència és el llibre "Ficció televisiva i Quality TV". És recuperable en segona convocatòria. És necessari aprovar l'examen per a superar l'assignatura.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (20%).** Elaboració d'un treball d'anàlisi narratològica sobre una sèrie de televisió a elecció de l'alumne previ acord amb el professor. En l'avaluació d'aquest treball es tindran en compte aspectes com la presentació, redacció i correcció idiomàtica; l'ús de les fonts bibliogràfiques recomanades, desmereixent l'ús de fonts secundàries i de pàgines web alienes a revistes indexades i referents de la matèria; l'estructuració, el contingut i el desenvolupament del tema tractat. El treball haurà de ser entregat per aula virtual i en format paper tenint com a data límit la data assignada per a la prova escrita. És recuperable en segona convocatòria. És necessari aprovar el treball per a superar l'assignatura.
- **Valoració d'actitud i participació en la dinàmica de classe (10%).** No és recuperable en segona convocatòria. Es mantindrà la qualificació obtinguda en la primera convocatòria.

Observacions

- Tant en l'examen com en la resta de proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.
- En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.
- L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura o està autoritzada pel professorat que la imparteix.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Álvarez, Rosa, *La comedia enlatada. De Lucile Ball a Los Simson*, Barcelona, Gedisa, 1996.
- Balló, Jordi & Pérez, Xavier, *La semilla inmortal. Los argumentos universales en el cine*, Barcelona, Anagrama, 2014.
- Francescutti, Pablo, *La pantalla profética. Cuando las ficciones se convierten en realidad*, Madrid, Cátedra, 2004.
- Veres, Luis, *Ficción televisiva y Quality TV*, Valencia, Tirant lo Blanc, 2021.
- Verón, Eliseo & Escudero, Lucrecia (Comps.), *Telenovela, ficción popular y mutaciones culturales*, Barcelona, Gedisa, 1997.

Referències complementàries

- AAVV, *The Wire*, Madrid, Errata Naturae, 2010.
- AAVV, *Breaking Bad*, Madrid, Errata Naturae, 2015.
- AAVV, *Teleshakespeare*, Madrid, Errata Naturae, 2015.
- AAVV, *True Detective*, Madrid, Errata Naturae, 2015.
- Bassa, Joan & Freixas, Ramón, *El cine de ciencia ficción. Una aproximación*, Barcelona, Paidós, 1993.
- Cascajosa, Concepción, *Prime Time: Las mejores series de televisión americanas de CSI a Los Soprano*, Madrid, Calamar Ediciones, 2005.
- Cascajosa, Concepción, *De la TV a Hollywood. Un repaso a las películas basadas en series*, Madrid, Arkadín, 2006.
- Cascajosa, Concepción, *La caja lista: televisión norteamericana de culto*, Madrid, Laertes, 2007.
- Cascajosa, Concepción, *La cultura de las series de televisión*, Madrid, Laertes, 2016.
- García de Castro, Mario, *La ficción televisiva popular. Una evolución de las series de televisión en España*, Barcelona, Gedisa, 2002.
- González Requena, Jesús, *El discurso televisivo: espectáculo de la postmodernidad*, Madrid, Cátedra, 1999.
- Gubern, Román & Prat, Joan, *Las raíces del miedo. Antropología del cine de terror*, Barcelona, Tusquets, 1979.